



DONDERDAG 30 AUGUSTUS.

De prijs der Courant, die geregeld vijfmaal  
weks wordt uitgegeven, en wel op Dinsdag,  
Woensdag, Vrijdag, Zaterdag en Zondag, is  
5 in de drie maanden.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf  
regels, f1.00, en voor elken regel daarboven 20  
centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke  
plaatsing.

De bloeyende staat van ons onderwijs  
berekend bij hoofden.

Onder de onderwerpen van het lidmaat-  
schap der Tweede Kamer behooren, be-  
halve de f2500 'sjaars, ook nog zekere  
verslagen, welke telken jare aan de Sta-  
ten-Generaal worden medegedeeld, als:  
staten van ontvangsten en uitgaven der  
coloniën, verslag omtrent het armwezen,  
verslag van het gebruik der geldmidde-  
len, verslagen omtrent het hooger-, mid-  
delbaar- en lager onderwijs. Dat die stuk-  
ken inderdaad enkel emolumenten zijn,  
tot niets anders dienen, hebben de Staten-  
Generaal altijd beweerd, want, even als  
de f2500 weten zij die staten in hunnen  
zak, zonder dat iemand immer gehoord  
heeft, wat zij er verder mede uitrigten  
of tot welk gebruik zij ze bestemmen. In  
het laatste reglement van orde is, even-  
wel eene bepaling gekomen, waaruit kan  
zeker gevolg, alvo-  
er stukken in hunnen zak, te steken,  
er over zullen gaan zitten praten; en dat  
dit heel wat beduiden zal, kan men be-  
rekenen; want men weet hoe sterk onze  
Kamer is, als het op praten aankomt.

Het is, intusschen, jammer, dat die  
stukken niet wat meer bekeken worden  
en men aldus den makers de hun toebe-  
komende eer voor zulk een voortreffelijk en  
nuttig werk onthoudt; want ieder, die  
er wat aandachtig naziet, moet er zich  
over verwonderen; — inderdaad, het is  
jammer, want het zijn interessante stuk-  
ken.

Wanneer men, bij voorbeeld, het ver-  
slag van het hooger-, middelbaar- en la-  
ger onderwijs, — dat ons  
in de vorige aflevering  
aandachtig nagaat, dan leert men die  
stukken eerst regt naar waarde schat-  
ten. Men vindt daarin nauwkeurig, niet  
enkel het bouwen of repareren van school-  
localen vermeld, maar leert men het aan-  
tal schoolkinderen of studenten uit ken-  
nen, benevens het juiste getal van hen,  
die hun examen tot school-onderwijzers  
gedaan hebben: het zegt zelfs voor welke  
vakken. Over het onderwijs zelf wordt  
daar, behalve eene algemeene betuiging  
van tevredenheid, niets gevonden. Dit is  
uit zedigheid, dewijl de minister den schijn  
niet hebben wil, zich-zelfen te prijzen voor  
de onafhankende zorg, welke hij aan dit  
onderwerp besteedt.

Het is te wenschen voor ons bestuur,  
dat die uitmuntende verslagen ook bui-  
tenlandsche behouders, men is daar nu  
gewoon, zoo wat op het gebied van en bij  
oude overlevering, ons onderwijs voor  
voortreffelijk te houden; men zou het  
dan uit eigen oordeel weten: want men  
zou dan zien, hoe alles zich hier in cij-  
fers oplost; hoe het onderwijs toegejuicht  
wordt, niet om zijne innerlijke voortref-  
felijkheid en dewijl het aan zijn doel  
beantwoordt, werkelijk kennis en verlich-  
ting onder alle standen verspreidt, — maar  
wanneer men ziet, dat de school-localen  
nog wat voller gestopt zijn. Vroeger was  
men zoo onnoozel, den staat van het on-  
derwijs naar het onderrigt, dat gegeven  
werd, af te meten; nu telt men de  
schoolkinderen en daarmede afgedaan.  
Daarom bestaat het verslag uitsluitend uit  
cijfers van de kinderen, die in elke pro-  
vincie het onderwijs genieten.

Het is consequent, dat eene regering,  
die het verouderde en afgeleide beto-  
gen, naarmate zij meer tot den goeden  
ouden tijd terugkeert, ook verdienstelij-  
ker meent gemaakt te hebben. Wetende,  
dat de grondwet haar eene aanhou-  
dende zorg voor het onderwijs bijzonder  
op het hart drukt, en, ten einde van  
hare naauwgezette opvolging van dit voor-  
schrift te doen blijken, een jaarlijksch  
verslag van den staat der hooge, middel-  
bare en lage scholen oplegt, heeft onze  
regering niet beter aan dien last weten  
te beantwoorden, dan door haar voor-  
beeld aan de eerste tijden van het mensch-  
dom te ontleenen. In de boeken van  
Mozes, herinnerde zij zich, werd, wan-  
neer men den rijkdom der aartsvaders wil  
aantonen, het aantal van hun vee  
opgegeven; zoo veel schapen, zoo veel  
kemelen, zoo veel ezels, enz. Kon zij  
ouder en dus beter voorbeeld volgen?  
Kon men den rijkdom van ons onderwijs  
beter doen kennen dan door de koppen  
te tellen? Volgt uit het aantal niet altijd  
de voortreffelijkheid?

Wanneer men zoo, het gansche land  
door, de schoolkinderen en de in dat  
jaar hun examen gedaane hebbende school-  
onderwijzers moet gaan tellen, begrijpt  
het zich best, dat men daartoe anderhalf  
jaar noodig heeft en dat men in 1846  
eerst verslag kan doen over den staat van  
1844. In Frankrijk komt de rekening van  
ontvangsten en uitgaven over het gansche

koningrijk, na tot in de geringste klei-  
nigheden onderzocht te zijn bij de reken-  
kamer, enz., altijd vijftien maanden na  
het einde van het dienstjaar bij de Ka-  
mer der Gedeputeerden in: natuurlijk,  
dat men in het behoudend Nederland voor  
het tellen der schoolkinderen en hunner  
meesters achttien maanden noodig heeft.

## Buitenlandsche berigten.

### ITALIE.

Rome, 6 aug. Naar men uit geloofwaardige bron-  
nen verneemt, moet de paus varig haken naar het  
spoedig tot stand brengen der hartelijk gewenschte  
(wee hoofd-spoorwegen, — naar Napels en Ancona;  
maar eendeels staat aan deze onderneming het ge-  
brek aan romeinsche ingenieurs, anderdeels de  
trots van het romeinsche volk in den weg, hetwelk  
soortgelijke werken haat. Vreemde ingenieurs te  
doen overkomen, verbiedt eveneens het romeinsche na-  
tionaal gevoel, en napelsche werklieden voor het leg-  
gen der aardenbanen aan te nemen, zou de onderne-  
ming aanzienlijk kosbaarder maken. Bestond er nu  
eene goede verstandhouding tusschen Rome en Napels,  
zoo mocht men de linie tusschen hier en de hoofdstad  
van Sicilië als weldra uitvoerbaar beschouwen, het-  
welk thans niet te verachten schijnt. Er zullen alzo-  
eenige lieden naar Engeland worden gezonden, om  
zich aldaar ten deze te kwamen.

— De geestdrift der Romeinen voor den paus duurt  
nog altijd voort. Lofgedichten worden er nog dagelijks  
bij dozijnen vervaardigd ter zijner eere, en in de  
prop-volle koffijhuizen onder eindeloze toefuichin-  
gen voorgelezen. Lithographicen van allerlei aard,  
voorstellende de verschillende regeringsdaden des heil-  
ligen vaders, verschijnen schier ieder uur in de boek-  
winkels, en het portret van Pius IX prijkt op zak-  
doeken, halsdoeken en dames-voorschoten: kortom  
het is onmogelijk, zich een denkbeeld te maken van  
de opgewondenheid der anders zoo stille Romeinen,  
zoodra de persoon huns heerschers gedenkt en over  
hem gesproken wordt.

— Reeds sedert lang hebben wij hier eene beston-  
dige hitte van 29 tot 30 graden; die nu wat vrij  
lastig begint te worden. Den heufel zij dank, dat  
wij hier het beste drinkwater en de koelste tem-  
pels hebben. In het mausolee van Augustus wer-  
den, onder den bloeten hemel, zeer goede en druk  
bezochte toneelvoorstellingen gegeven; en ofschoon  
deze ons ook juist niet wegsloepen, zoo wordt men  
te meer verrukt door de schoonheid der vermaante  
romeinsche vrouwen en dochters.

### PRUISSEN.

Posen, 18 aug. Het vertelsel, dat er op de paar-  
denmarkt te Inowraclaw in handen der poolische  
joden daalders-stukken met het omschrift Frederik  
Willelm II zouden gecirculeerd hebben, blijkt een  
verzinzel. — De poolische grens is van onze zijde geslot-  
ten, dewijl in Posen der tyfuspest weder uitgebroken is.

### ENGLAND.

Londen, 28 aug. Een schotsch dagblad zegt, dat  
de koningin zich tegen het einde der maand augustus  
of in het begin van september naar Schotland zal be-  
geven.

Lord Brougham heeft zijn protest tegen de  
tweede lezing van de suikerwet bekend gemaakt.





ber 1846 tot en met vrijdag den 15den januari 1847; en zulks op de in de genoemde bureaux van het grootboek der nationale schuld, gevestigd te Amsterdam, te weten: op het vijfde bureau, voor de kapitalen, ingeschreven op de letters A. tot K; en op het zesde bureau voor de kapitalen, ingeschreven op de letters L. tot Z.

**Gravenhage, 17 aug.** De minister van Financien, als daartoe gemachtigd bij koninklijk besluit van den 15den dezer (*Staatsblad* no. 49), in uitvoering van de wet van 18 december 1845 (*Staatsblad* no. 90), brengt mits deze ter algemeene kennis: 1o. dat van *dinsdag, den 1sten tot en met zaterdag den 5den september* vinstende, alsmede op *maandag en dinsdag den 7den en 8sten* derzelve maand, bij de nederlandsche bank en bij de agenten van 's rijks schatkist, op de gewone kantoor-uren, ter inwisseling kunnen worden aangeboden: de daalders of stukken van een gulden vijftig cents en van vijf schellingen;

2o. dat de intrekking van de voorzeide muntstukken zal plaats hebben tegen voorloopig in omloop zijnde muntstukken, of wel tegen nieuwe zilveren muntten, of ook tegen muntbiljetten, volgens de wet van den 18den december 1845 (*Staatsblad* no. 90) daargesteld;

3o. dat bij tijdelijke ongenoegzaamheid der kassen door de agenten zullen worden afgegeven bewijzen op de nederlandsche bank te Amsterdam, bij vertoon aldaar betaalbaar als bij § 2 vermeld, of bewijzen bij het agentschap zelf, mede in dier voege betaalbaar vijf dagen na dato, en zulks naar keuze, door de belanghebbenden bij de afgifte der specie te doen;

4o. dat de ontvangers der belastingen de inwisseling zullen bevorderen, door overneming tot den 7den september aaustaande van de buiten koers gestelde specie tegen andere, zwaer hunne kassen dit toelaten;

5o. dat de bovengemelde muntstukken met den 7den september aaustaande buiten omloop worden gesteld, en dien ten gevolge niet meer in betalingen voor de schatkist zullen aangenomen worden, noch door de ingezetenen zullen behoeven te worden aangenomen.

Bij besluit van den 11den augustus jl., no. 7 heeft de regering der staten van de provincie Groningen, in plaats van *van de 1. Spandaw* benoemd jhr. mr. *O. R. Albert van Ekenstein*, regter in de arrondissement-regtbank te Appingedam.

**Gravenhage, 16 aug.** Gisteren avond is alhier gekomen en aan het *hotel de l'Europe* afgestapt de *baron van Heeckeren*, nederlandsch gezant bij het hof te Wenen.

**Rotterdam, 17 aug.** Wij hebben kaapsche dagbladen tot 1 juni ontrangen. De toestand van zaken begon, ten minste binnen de kolonie, een eenigzins beter aanzien te krijgen, maar aan de grenzen liet die nog veel te wenschen over. De kaffers hebben niet ver van Grahamstad, op den weg naar Fort Peddie, een en veertig wagens genomen, omtrent dertig van welke met weder en andere gouvernementsbehoeften geladen waren. De manschappen, welke tot convooi strekten, hebben zich dapper verdedigd, en eenigen hunner zijn gedood of gekwetst, maar zij waren niet bestand tegen de overmagt. Na de wagen ingetrokken te hebben, stak de kaffers die in de buurt van de kaffers had, door bene reeks van wel geslaagde operaties, de Kaga-Baavaans-rivieren van de kaffers gezuiverd, en dacht speedig eene vereeniging met de kolonels Richardson en Somerset daar te stellen, in hunne bewegingen naar den Zuurberg en de Opperboschjesmansrivier, waar de kaffers nog eene groote magt verzameld hielden. De civile commissaris van Clanmillien was den 23sten mei, met de grausveldkornetschappen teruggekeerd, waar hij ongeveer vijfhonderd afleidbare mannen verzameld heeft. Ook was de eerste afdeeling der burgermagt uit de kaapsche afdeeling aan de Branderivier opgesteld. In de stad is een genootschap, tot onderstand van behoevende lijdens door den kaffersoorlog opgesigt, en volgens besluit der staatsraad commissie van de Nederlandsche gereformeerde kerk aldaar, den 28sten mei, in al de onder haar opzigt staande gemeenten, een plegtige biddag gehouden. (R. C.)

**Middelburg, 16 aug.** Naar men verneemt, heeft M. hij besluit van den 30sten juli jl., aan den

geweten marinier *M. van Kalkert*, thans alhier getineerd, kwijtschelding verleend van de doodstraf met den kogel, waartoe hij, bij vonnis van den krijgsraad te dezer stede, ter zake van misdaad tegen de dienst en de subordnatie, is veroordeeld, terwijl de straf is veranderd in die van den kruiswagen, gedurende tien jaren, mitsgaders vervallen-verklaring van den militairen stand.

**Nijmegen, 18 aug.** Met genoege verneemt men, dat, in navolging van meer andere steden, ook alhier eenige liefhebbers zich vereenigd hebben tot eene Societeit van Handboog-schutters, onder den naam van: *Tot Oefening en Vermaak*; — tellende deze societeit bereids een aanzienlijk getal leden; — de smaakvol ingerigte Doelen dezer Handboog-schutterij is gevestigd op de zoogenaamde *Groote Bleek*, bij de Kat.

### Mengelwerk.

#### De aanstaande pruisische constitutie.

Volgens *Ruxon*, de leidsche *Charivari*, zal nu eindelijk eindelijk de volgende constitutie aan de pruisische onderdanen worden verleend:

- I. De belasting op het bier zal worden opgeheven.
- II. Ieder Pruis zal volkomen vrijheid hebben om te rooken op straat, in den schouwburg; in den senaat of waar hij wil.
- III. De herbergen zullen geopend blijven tot middernacht.
- IV. Aan de beampten wordt het dragen van knoeven veroorloofd.
- V. Geen Pruis zal in het leger opgenomen worden alvorens zijn 10de jaar te hebben bereikt, noch na zijn 50ste jaar te hebben voleindigd.
- VI. Duitsche studenten mogen de *Marseillaise* zingen, en *Was ist das Vaterland?*
- VII. De belasting op tabak zal worden vermindert.
- VIII. Caricatures worden veroorloofd, mits dezelve zich strengelijk bepalen tot vreemde regeringen, en den koning noch de constitutie aauvanden.
- IX. Gekschering zonder onderscheid veroorloofd, zoo onbepaald als een Duitscher er toe geschikt is.
- X. De censuur op bakerdeuntjes, modeboekjes, utedel- of chokolade-papierjes en pantomimes allerwege afgeschaft.
- XI. Paspoorten afgeschaft voor de gevallen, waarin iemand een plezierstogje maken wil, hetwelk zich niet verder uitstrekt dan twee uren van zijne woonplaats.
- XII. De politie te verminderen met 3,000,000 man.
- XIII. Ieder Duitscher zal mogen zeggen wat hij wil, en te bed mogen gaan wanneer hij wil.
- XIV. Vrijheid van handel voortaan met alle oorden den wereld, in duitche worsten, berlijnsche wol, pilsburger bier, pruisisch blaauw en zuurkool.
- XV. Al de Pruisen zullen gelijk zijn voor de *table d'hôte*.

### Ingezonden stukken.

#### Traktaat van handel en scheepvaart tusschen Nederland en België.

Eindelijk hebben dan, na zes maanden barensnood, de heeren gevolmagtigden elkander kunnen verstaan, om, «namens de zeer Heilige Drieënhed» eene dier handels-mystificatiën te teekenen, welke men traktaaten van handel en zeevaart noemt, en die zelden eenen anderen uitslag hadden, dan, direct of indirect, den handel en de zeevaart te bepeudeelen; dan de goede verhouding te storen der natien, door dergelijke diplomatische stukken gebonden.

Wij vragen wel om verhoopning aan die waardige plenipotentiarissen, allen gecoreerd met zoo opmerkelijke orden als die van den *Ernestijnschen tak*, (1) van *HENDRIK DEN LEUW*, van *ALBERT DEN BEER*, enz., en die nog bissen van hunne geweldige krachtingspanning; maar geliefden zij zich de moeite te geven aan de geschiedenis der handelstraktaaten te raadplegen, leed zouden zij er de bevestiging in vinden van hetgeen wij boven zeiden, en de beschaming der groote staatkundigen, die het sluiten van handel- en scheepvaart-verdragen beschouwen als een blijk van een bekwaam bestuur van buitenlandsche zaken.

Voortaan is er nog slechts één logisch handelverdrag tusschen de natien te sluiten, namelijk de erkenning van vrijen handel, zelfs ten gunste van volken, die niet zagen nog verblind geueg zijn door vooroordeelen, om het verbodstelsel aan hunne grenzen te handhaven?

(1) Sommige franche dagbladen, van deze viddesorde spakende, noemen dezelve, ten onregte, de orde van de *Ernestijnsche heup*; en bestaat niet, gelijk zij meenen, eene orde de *la Hanche Ernestine*, maar wel de *la Branche*. Het onderwerp is te belangrijk om zich zulke vergissing te veroorlooven.

De belgische Kamers gaan op en bezig houden met een verdrag, hetwelk de moeite, die het kostte, niet waardig is.

Wat toch gold het eigenlijk? eene vermindering van tarief van nederlandsche zijde, en eene min of meer evenredige vermindering van belgische zijde; vermindering, die elks der twee natien had kunnen aarstellen zonder het gevoelen der andere af te wachten. Het is waar, dat, krachtens die kunstgreep, welke men een handelverdrag noemt, de twee natien, gezamenlijk teekenende, den schijn hebben, tegelijkertijd dezelfde concessien te doen. En, ziedaar het woord, hetwelk de gansche moeilijkheid uitmaakt, dewijl het oogenblik der nationale ligtergaatheid werkt. Indien het meer algemeen begrepen wierd, dat iedere tolverlaging, in Nederland afgekondigd, een voordeel is, toegekend aan den nederlandschen verbruiker zoo wel als aan den belgischen voortbrenger; en dat iedere tolvermindering, in België uitgevaardigd, een voordeel is, toegekend aan den belgischen verbruiker zowel als aan den hollandschen voortbrenger. — dan zou de nationale waardigheid er niet langer mede gemoeid zijn. Al die vraagstukken zouden in haar waar daglicht bescheend worden, en eeniglijk worden beoordeeld als vragen van eigenbelang. Nederland, bij voorbeeld, zijn voordeel willende behartigen, zou zijn tarief verminderen en door zijn voorbeeld België leeren, hetwelk insgelijks zijn belang zou willen bevorderen, en op zijne beurt zijn tarief verlagen zou.

In zoodanig geval is het aan den verstandigsten om het initiatief te nemen en de zoogenaamde concessien en gunsten te verteeuen, die terstond tot hun voordeel strekken en de gelukkige eigenaardigheid bezitten, van ook het voordeel der wederpartij te bevorderen en hem mede te slopen in die politiek baan wier einde men vrede en eendragt vindt.

Men zal zeggen: maar indien het verdrag van 29 juli 1846 onthefingen daartest, die voor beide volken voordelig zijn, en zulks voor eenige jaren doet, — zoo is dezelve nu reeds daardoor bewezen. Hierop antwoorden wij, dat het verdrag den vooruitgang stremt voor al den tijd dien het duurt; dat het de staatkunde der twee natien bindt, naardien zij nu niet meer hunne volheid hebben, om andere mogendheden vrijzinniger te behandelen. In soortgelijke overeenkomsten wordt er steeds eenigerlei bijzondere invloed geoeft, en het is zeer moeilijk dezelve te wijzigen, wanneer de vervallig daar is, omdat de bevoorregte belangen, alsdan verkregen regten voorveudende, altoos in voorraad hunne batterijen weten op te werpen, ten einde schotvrij te blijven.

Na dit te hebben bijgebracht tot ontlasting van ons geweten als voorstanders van vrijen handel, willen wij een oog werpen op de hoofdpunten van het traktaat, waarover thans de belgische Kamers be-raadslagen zullen.

De nederlandsche en de belgische schepen worden op gelijken voet gesteld, zonder inbreuk nogtans op eenige beperkingen, gestipuleerd bij het verdrag van 5 november 1842, met uitzondering der schepen, bestemd voor de visscherij, die, in beide landen, aan bijzondere bepalingen onderworpen zijn; alsmede met uitzondering der schepen, met zout of tabak geladen. Ten dien aanzien wilden de hooge contracterende partijen elkander geene volledige reciprociteit toestaan.

In andere artikels zijn uitvoerig de verschillende gevallen voorzien, die zich kunnen opdoen ten gevolge van de talloze heffingen op de scheepvaart in beide landen; de plaatsing, de lading en het lossen van het schip; de stranding, de schipbreuk en de redding; de rol der consuls en andere autoriteiten; de nationaliteit van het schip; de vaart op de kanalen, enz. — alles, zegt een parijsch dagblad, in franche woorden, maar zeer weinig, in franche taal, bepaald. Was al bezonderheden, welke men met eene algemeens uitdrukking hadde kunnen vervangen! Een welke verwarring ook, die memorie van toelichting, waarin de heer *Duchamps* den oorsprong en den zin van het nieuwe traktaat meent op te helderen. Bezyaarlijk zou men langdradiger kunnen zijn omtrent de kleinigheden en blinder voor de groote beginsels.

De twee natien kennen elkander wederkerig de behandelings toe der meest bevoorregte natie. Volgens de bijzonderheden der tarieten, volgens welke de waren, waarop het hoofdzakelijk aankomt, hetzij in Nederland, hetzij in België, zouden toegelaten worden. Het is vooral bij het doorlezen dier lijst, dat men den bekrompen geest ontwaart, waarmee de twee hooge contracterende partijen aan haar materieel belang hebben gearheid, en de talloze banden en kwellingen, welke de nijverheid en de handel te lijden heeft. In zijne memorie van toelichting geeft zich de heer *Duchamps* groote moeite, om de belangrijkheid aan te toonen der bewilligen, welke België verworven heeft; wanneer het de beurt van den heer *van Rakt* zijn zal, zal hij zich binten kiffeselfde moeite geven om aan te toonen, welke lijfheid onze onderhandelaars hebben moeten bezigen, om de belgische begunstiging te ontfaelsen. — Boven de 7 miljoen kilogrammen zal de koffij van Néerlands Indië, bij den uitvoer in België, 11 pCt. meer betalen dan het loopende tarief. Eveneens is de invoer van tabak in België beperkt tot 180,000 kilogrammen. Buitendien is nog bepaald, dat de 7,000,000 kilogrammen nederlandsche koffij in België slechts op drie punten zal mogen worden ingevoerd, te weten: 4,550,000 kilogrammen over Antwerpen; 1,500,000

over Luik, en 950,000 over Ostende. Men staat verbaasd over de diepinnige berekening, waarin is moeten worden getreden, om, bij voorbeeld, aan de haven van Ostende niet 1,000,000 maar 950,000 kilogrammen koffij toe te wijzen.

Is dit alles opzigtens de koffij? . . . Neen; het genie der onderhandelaars is nog verder gegaan in het beperken. Bijaldien, den 1sten november des jaars, de invoer aan ieder kantoor niet 9 twaalfden van het cijfer, hetwelk aan hetzelfde toegewezen is, bereikt heeft, — zoo komt de douane tusschen beide en brengt het verschil over op een of twee andere kantoren. Men begrijpt, dat zulke verhevene berekeningen wel het grootkruis van HENDRIK DEN LEEUW of ALBERT DEN BEER verdienen.

De tabak mag slechts ingevoerd worden langs het kanaal van 's Hertogenbosch naar Maastricht en aan de Maas. Echter zal het geoorloofd zijn 20,000 kilogrammen over Lommel in te voeren, groote barrière!

De belgische tolbeambten zullen bevel bekomen, om over het geheel de Nederlandsche koloniale waren wat minder te belemmeren. Ook heeft België toegestemd om de regten op den visch en het vee wat te verminderen; ook veroorlooft het voortdurend den invoer van 12,000,000 kilogrammen graan uit Luxemburg. Wij gewagen slechts voor memorie van deszelfs grootmoedigheid ten aanzien van het Luxemburgsche hout, hetwelk deszelfs kolonijnen behoeven.

De concessien, welke de belgische diplomatie verkregen heeft, zijn: 1o. eene vermindering op de artikelen, waarop het inkomen laatstelijk verhoogd was: katoenen waren, linnens, glas, spijkers, papieren, ijzerwaren, menbelen, spiegels, enz.; 2o. deelneming aan de verminderingen, welke in Nederland fransche voortbrengselen genieten; 3o. vermindering op andere belangrijke artikelen, waarvan onderscheidene reeds bij het tarief van 1845 lager gesteld waren: hoofdzakelijk lakens en andere wollen waren, ook vermengd met zijde en katoen, huiden, bier, tapijten, enz.

«Een ministerie, hetwelk den vasten wil heeft om te bezuinigen, kan veel doen!»  
(De TIJD, Noord-Hollandsche Courant van 4 juli 1846, no. 2.)

In hetzelfde artikel, waaruit wij bovenstaande regelen als motto ontleenen, komt ook de volgende zinsnede voor: «Terwijl onze staatslieden van de vrijwillige leening van 127 millioen uitrusten, hoort men, behalve de conversie, verder van geene bezuinigingen gewagen.»

Daar deze zinsnede nu het vermoeden zoude kunnen doen ontstaan, alsof er, door de regering, niet ernstig aan bezuiniging gedacht werd, zoo acht ik het, ter teruggewijzing des schrijvers van bewust artikel in de Tijd, niet geheel en al ondoelmatig, alhier eene, zoo volledig mogelijke, opgave te doen volgen, waarmede wij hopen, dat een onzer ministerien, en wel dat van oorlog, wel degelijk den vasten wil heeft om te bezuinigen; en alzoo daadwerkelijk toont, dat gezegd ministerie uit het gezigtspunt van bezuiniging veel kan doen.

Ingevolge de organisatie der militaire geneeskundige dienst van de landmagt, van 1841, gewijzigd door eene nadere organisatie dierzelfde dienst, van 27 oktober 1843, no. 15, wordt, voor tractementen der heeren geneeskundigen, (1) — van inspecteur-generaal af tot kweekeling der 2de klasse toe, — op de jaarlijksche begrooting voor het departement van oorlog eene somma uitgetrokken van honderd zestig duizend één honderd gulden (f 160,100).

Indien wij nu nagaan, wat er, sedert 1o. april 1841, (het oogenblik waarop de organisatie van dat jaar in werking kwam) op dat gedeelte van het militaire huisgezin is bezuinigd geworden, dan zullen wij moeten bekennen, dat ten minste Zijne Excellentie de minister van oorlog niet stil gezeten heeft, om doeltreffende bezuinigingen in te voeren.

De post van inspecteur-generaal van de geneeskundige dienst der land- en zeemagt, waarvoor jaarlijks f 5500 stond uitgetrokken, werd gedurende 4½ jaren, van 1 april 1841 tot december 1846, niet vervuld; ergo ook niet betaald; bezuinigd dus f 26,125.00

De inspecteurs-post (kolonels-rang) is vacant sedert 1 januari dezes jaars; bezuinigd dus, 31 juli, jl., 7 maanden . . . » 2,333.33

Van 1 januari tot ultimo februari 1844, ontbraken 2 chirurgijn-majors . . . » 533.32

Sedert de jongste organisatie der geneeskundige dienst, worden, aan twee officieren van gezondheid, één chirurgijn-majoor en een officier van gezondheid der 3de klasse, door het departement van koloniën de tractementen uitbetaald; eene bezuiniging dus voor oorlog op den 31sten juli jl. van . . . » 7,500.00

Sedert 1o. maart 1844, dus 2½ jaar, liet men drie chirurgijn-majors plaatsen onvervuld; zoodat op 31 juli jl. daarop bezuinigd zijn geworden . . . » 11,600.00

Voegen wij hier nu nog bij: drie vacante aide-majors-plaatsen, waarvan twee

Transportere f 48,091.65

sedert 1 januari 1845, en een sedert 1 december 1845, dan krijgen wij andermaal eene besparing van . . . » 3,833.30

Zoodat er in het geheel bezuinigd werd f 51,924.95  
Staan wij nu een oogenblik bij de zoo even aangegevene opgave stil, dan vinden wij, over een tijdvak van 5½ jaren, op een der geringste onderdeelen (uit een geldelijk gezigtspunt wel te verstaan) van het nederlandsche leger, ruim eene halve ten gonds bespaard; — of bijna f 10,000 's jaars op de f 160,100, waarvoor dat onderdeel op het budget van oorlog staat ongetrokken. — Eene bezuiniging dus van ruim zes ten honderd! hetwelk over het geheele budget voor oorlog ruim 7 tonnen gouds zoude uitmaken.

Indien nu de overige chefs onzer ministeriële departementen dit loffelijke en prijzenswaardige voorbeeld van hunnen ambigenoot, den oorlogs-minister, volgden, dan hadden wij, over de geheele jaarlijkse begrooting, eene bezuiniging van plus minus f 4 320 000!!

Waarlijk! een niet te versmaden KAPJE! vooral thans, nu er zoo paer over geldgebrek en dure tijden geklaagd wordt!!

Augustus 1846.

Een ulw bezuinigings-voorstander.

### Correspondentie.

Het ons onder het opschrift: «Eenige wenken ontrent het gebeurde te Grono!» toegekomen artikel kan niet worden geplaatst. De redactie meent, zoo lang het onderzoek des registers duurt, noch ten voordele noch ten nadeele van de beschuldigster of van den beschuldigde iets te moeten plaatsen.

### Advertentiën.

De TOESLAG van het HUIS, van den Smid BARTELS, te Oosterbeek, en van de in den Oosterbeeksch Polder gelegene WEIDE, toebehoorende aan den Hoog Wel Geboren Heer FABRICIUS VAN LEIJENBURG, bij vorige Couranten breeder omschreven, blijft BEPAALD op Maandag den 24sten Augustus eerstkomende des voormiddags ten 9 ure, in de Herberg de Vergulde Ploeg, aldaar. Tevens zullen aldaar worden verkocht de in bovengemeld huis aanwezige SMIDS-GEREEDSCHAPPEN, INSTRUMENTEN en eenige MEUBELLEN en HUISRAAD:

Het Huis is bij den inzet gebragt op de som van f 2100. en de Weide op » 2100.

Inlichtingen aangaande bovenstaande veiling zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris Mr. G. VAN ECK, te Arnhem.

De Notaris KOLFSCHOTEN, te Arnhem, zal, op Dingsdagen den 1sten en 15den September 1846, telkens des avonds om 7 uur, in het Logement het Hof van Holland aldaar, doen inzetten en finaal verkoopen:

1o. Een hecht, sterk en wel onderhouden HEERENHUIS en ERF, met OPEN PLAATS, staande op eenen der beste standes binnen Arnhem, in de Koningstraat, Wijk F., No. 26, bevattende drie BENEDEN en vier BOVENKAMERS, allen behangen; eenen LINNEN- en TURFVOLDER, PROVISIE-KAMER en Kelder, REGEN- en WELWATERS-POMP en verdere GEMAKKEN.

2o. Een HUIS en ERF, te Arnhem, boven aan in de Oeverstraat, uitkomende in de Langstraat, Wijk B., No. 76; bewoond bij den Mr. Schoenmaker HEIJDENIS.

En 3o. Een HUIS en ERF, in de Mentingssteeg aldaar, Wijk F., No. 250; bewoond bij de W. STEEGERS.

Ter bezigtiging van het eerste perceel verzoegen men zich bij den Eigenaar en Bewoner, den Heer DE CLOUX, met vestaf helet vragende; terwijl nadere informatiën, wegens de verkoopvoorwaarden, verkrijgbaar zijn ten Kantore van voormelden Notaris.

† † † Op Maandag den 24sten Augustus 1846, des voormiddags ten 10 ure, zal, ten overstaan van den Notaris Mr. W. H. TAAIJ, in de herberg het Fortuin, in de Langstraat, No. 244, te Arnhem, in het openbaar, voor kontant geld, worden verkocht:

Allerhande MEUBELLEN en HUISRAAD, onderscheidene BEDDEN en TOEBEHOREN, PELLEN en LINNEN, enz.

Te zien Zaturdags te voren van 10 tot 3 uur.

### VERKOOPING VAN SCHILDERIEN.

Op Woensdag den 9den September 1846, des voormiddags ten 10 ure, zal aan het Vendu-Huis te Arnhem, verkocht worden: Eene prachtige verzameling van SCHILDERIEN, van: G. van der Vliet, van de 17de en 18de eeuw. — Te zien des Maandags en Dingsdags te voren.

Die hier iets verlangen bij te voegen, adresseren zich aan genoemd Vendu-Huis. — Brieven franco.

† † † Namens de Ed. Achtebare Heeren CURATOR van het STEDELIJK GYMNASIUM te ARNHEM, wordt bij deze kennis gegeven, dat de LESSEN aan genoemde Iariging met half September eerstkomende op nieuw een aanvang zullen nemen; als ook, dat de COMMISSIE, ten overstaan van welke het ONDERZOEK moet plaats hebben, of de Aspiranten de vereischte kundigheden bezitten, te dien einde vaceren zal op Donderdag den 3den September, des namiddags ten één ure in een der lokalen van het Gymnasium voornoemd.

J. W. ELINK STERK,  
Gymn. Rector.

### GENOOTSCHAP VOOR LANDBOUW EN KRUIDKUNDE.

De tiende TENTOONSTELLING VAN VOORTBRENGSELEN VAN LAND- en TUINBOUW, geopend zijn op Zaturdag, Zondag en Maandag den 22sten, 23sten en 24sten Augustus, van des voormiddags tien tot des avonds zeven ure, doch Zondag van elf uur des voormiddags.

Aan de Zaal der Tentoonstelling zullen bewijzen van tegen 50 Cent verkrijgbaar zijn.  
Utrecht, Augustus 1846.

Namens Bestuurder,  
J. COCK BLOMHOFF  
Secretaris.

† † † Er wordt ten spoedigste verlangd een bekwaam MEUBEL- en HUISORNAMENT-SNIJDER, zijnde vrijgezel. — Met opgave van conditiën, franco-brieven, onder de Letters A. B., zich te adresseren bij den Uitgever dezer.

† † † In een klein gezin, waar twee meiden zijn, vraagt men tegen November een Protestantsche DIENSTBODE van middelbaren leeftijd en stille gaardheid, die eenen fatsoenlijken pot kan koken en voor alle HUISWERK bekwam is. — Adres, onder Letter A, Postkantoor te Brummen. — Brieven franco.

† † † Ter voorkoming van schade wordt ed ieder gewaarschuwd geen crediet te verleenen aan den minderjarigen WILHELMUS JOSEPHUS VERWAJEN alhier.  
Arnhem, 20 Augustus 1846.

G. VAN RUUT.

Van P. VERWAJEN

### AANKOMST

van den Heer MALLAN, Dentist van Londen, die aan zijne Patienten en het Publiek berigt, dat hij over het Inzetten van

### SERIOUS INCORRUPTIBLE KUNSTTANDEN,

van éenen Tand tot een geheel Gebit, zonder draad, veer of andere verbanden, volgens het systeem van ZELFATTRACTIE te Consulteren, is in zijne woonplaats, KALVERSTRAAT, No. 194, zullende hij te AMSTERDAM zijn Donderdags, Vrijdags en Zaturdags; te ARNHEM, Maandags, bij den Heer DE DOKTER; Dingsdags te UTRECHT, bij den Heer VAN BEUSEKOM, op het Vreeburg; en Woensdags te HAARLEM bij den Heer QUITERNE, te de Toelast.

Door zijne manier behoeven geene of losse Tandn uitgetrokken te worden, er bestaat geene pijnlijke operatie en de spijsvermaling en articulatie gaan geregeld voort. — Door een nieuw uitgevonden Pleister, dat op de Kunstplaten gelegd wordt, en ook bij Gebitten van andere Dentisten, waardoor de Patient pijnloos, onbewust is, wordt alle drukking op het Tandvleesch benevenc. — Alle Operatiën, Plomben van Holle Tandn met Compositie of Goud worden handig uitgevoerd.

Kalverstraat n°. 194.

Men vraagt hiervan opgave bij den Boekhandelaar te D. venter. — Brieven franco.

### AAN HET NEDERLANDSCHE LEGER.

Door den Boekhandelaar J. F. THIEME, te Nijmegen, zal den 23sten dezer, het eerste en 1o. Octob. het 2de Nummer verschijnen van een NIEUW

### KRIJGS-EN GESCHIEDKUNDIG TIJDSCHRIFT

## De Nieuwe Spectator.

GEWEDIGD DOOR EENIG OUD-MILITAIREN. Gelijktijdig wordt eene INTERKENING op hetzelfde opend bij alle Boekhandelaren.

### Waterhoogte te Arnhem.

Den 19 Aug. 1 El 5 Palm O Duim: gew. O. D. gev. 5

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdr.

(1) Hieronder zijn niet begrepen de apothekers noch de paardenartsen.